

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා ත්‍රිපෝෂ සමාගමේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් හා වියදම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුයැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මාගේ වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යය සාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඈවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය අධීක්ෂණය කිරීම සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය හා සම්බන්ධ පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බවට අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතු වේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂයපථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් පිරිමැසුම්දායීව, කාර්යක්ෂමව සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව;

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්නා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 7 හි 50 (අ) ඡේදය ප්‍රකාරව, සමාගම විසින් බිස්කට් නිෂ්පාදනය සඳහා යන්ත්‍රයක් ආනයනය කිරීමට රු.මිලියන 125 ක ස්ථාවර තැන්පතුවක් ඇපයට තබා ණයවර ලිපියක් විවෘත කර තිබීම පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.	ඉදිරි වර්ෂ සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී මේ සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය හෙලිදරව් කිරීම් සිදු කරන බව.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 12 හි 88 ඡේදය ප්‍රකාරව, සමාගම විසින් ගෙවිය යුතු ලෙස ගණනය කර තිබුණු රු.මිලියන 12.35 ක ආදායම් බදු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.	මෙවැනි අසම්භාව්‍ය බදු වගකීමක් ඇති බවට බදු අධිකාරිය විසින් දැනුම් දී නොමැති බැවින් හා සමාගමද මේ සම්බන්ධයෙන් එකඟතාවයකට පැමිණ නොමැති බැවින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කිරීමට කටයුතු නොකළ බව හා මේ සම්බන්ධයෙන් විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රුස්වීමේදී තවදුරටත් සාකච්ඡාකර අවශ්‍ය ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට නියමිත බව.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16 හි 51 ඡේදය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වත්කම්වල ඵලදායී ජීවිත කාලය සමාලෝචනය කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී වත්කම් වල ඵලදායී ජීවිත කාලය සමාලෝචනය කිරීමට කටයුතු කරන බව	- එම -
(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 37 හි 86 ඡේදය ප්‍රකාරව, සමාගමේ ජංගම නොවන වත්කම් තක්සේරු කිරීම සඳහා තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ගෙවිය යුතු යැයි ගණනය කර තිබුණු රු.මිලියන 2.36 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.	ජංගම නොවන වත්කම් තක්සේරු කිරීම සඳහා තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රු.මිලියන 2.36 ක ගාස්තුවක් අයකරන බව දන්වා ඇති බව හා මේ සම්බන්ධයෙන් විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රුස්වීමේදී සාකච්ඡා කර ඉදිරි කටයුතු කරන බව.	- එම -

1.5.3 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය

2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට සෞඛ්‍ය හා දේශීය වෛද්‍ය සේවා අමාත්‍යාංශය වෙතින් සමාගම වෙත ලැබිය යුතු මුදල රු.මිලියන 27.62 ක් වන බව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණද, එම අමාත්‍යාංශය විසින් සමාගම වෙත ගෙවිය යුතු මුදල රු.මිලියන 18.33 ක් පමණක් වන බව තහවුරු කර තිබුණු බැවින් අදාළ ශේෂයන් අතර රු.මිලියන 9.28 ක වෙනසක් විය.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබිය යුතු මුදල රු.මිලියන 18.33 ක් බව තහවුරු කර නොමැති බව, අප විසින් හඳුනා ගන්නා ලද වටිනාකම රු.මිලියන 27.62 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඉදිරිපත් කර ඇති බව හා 2019 වර්ෂයේ ප්‍රතිපූර්ණය කර ගත යුතු වවුචර් 2020 වර්ෂයේදී අමාත්‍යාංශයට ප්‍රතිපූර්ණය කර ගැනීම සඳහා යැවීම වෙනසට හේතු වූ බව

නිර්දේශය

අමාත්‍යාංශය වෙතින් ලැබිය යුතු මුළු මුදල සනාථ කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6 නීති රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2006 අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 3 (අ) ඡේදය	සමාගම විසින් උපයනු ලබන බදු අයකළ හැකි ආදායම මත ආදායම් බදු වගකීම ගණනය කර ගෙවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	මේ සම්බන්ධයෙන් බදු උපදේශකවරයෙකුගෙන්ද සහය ලබාගත් බව හා විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රුස්වීමේදී සාකච්ඡා ඉදිරි කටයුතු කරන බව.	දේශීය ආදායම් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය			
(i) 7.2 ඡේදය	සමාගමේ පාලන පරිසරයේ ප්‍රධාන අංශයන් ආවරණය වන පරිදි මෙහෙයුම් අත්පොතක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.	මෙහෙයුම් අත්පොතක් ආයතනය සතුව ඇති අතර එය යාවත්කාලීන කර විගණනයට ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරන බව	වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ii) 8.2.2 ඡේදය	අතිරික්ත අරමුදල් ආයෝජනය කිරීම සඳහා මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යවරයාගේ එකඟතාවය ලබාගත යුතු වුවත්, එම එකඟතාවය ලබා ගැනීමෙන් තොරව සමාගම විසින් රු.මිලියන 192.30 ක් රජයේ බැංකුවක ආයෝජනය කර තිබුණි.	රජයේ බැංකුවක රු.මිලියන 192.3 ක් ආයෝජනය කර ඇති නමුත් ඉන් රු.මිලියන 67.3 ක් සුපෝෂ ඒජන්තවරුන් වෙතින් ලබාගත් මුදල් බව හා ඉතිරිය අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයක් හා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත කරන ලද ආයෝජනයක් බව.	වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(iii) 9.12 ඡේදය	රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියකින් තොරව වෛද්‍ය අරමුදලක් පිහිටුවා ක්‍රියාත්මක කර තිබුණු අතර 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට එම අරමුදලේ ශේෂය රු.246,837 ක් විය.	මෙම වෛද්‍ය අරමුදල ත්‍රිපෝෂ සමාගම රජයට පවරා ගන්නා අවස්ථාවේදී සිටම පැවත එන බව, එම වරප්‍රසාද ලබාදිය යුතු බවට කමිකරු කොමසාරිස්ගේ ගිවිසුමේ සඳහන් වන බව, එසේ වුවද විගණනයෙන් දෙන ලද උපදෙස් මත 2019.11.13 දිනැති	වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

ලිපියෙන් රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව වෙතින් මේ සඳහා අනුමැතිය ඉල්ලා ඇති බව.

(ඇ) රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.1 හා ප්‍රසම්පාදන කාර්ය සංග්‍රහයේ 4.2.1 ඡේදය සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සැලැස්ම හා සාල සටහන විධිමත් ලෙස පිළියෙල කර නොතිබුණි. ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් පිළියෙල කර එහි පිටපතක් විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කළ බව හා ඉදිරියේදී ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.1 හි සඳහන් කරුණු ද සැලකිල්ලට ගන්නා බව. ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.1 ප්‍රකාරව ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් පිළියෙල කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.මිලියන 178.13 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.මිලියන 78.64 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.මිලියන 99.49 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට සුපෝෂ අලෙවියේ හා වෙනත් ආදායම් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2017, 2018 හා 2019 වර්ෂ තුන තුළදී ගැබ්ණියන්, කිරි දෙන මව්වරුන් හා ළදරුවන්ට නොමිලයේ නිකුත් කිරීමේ අරමුණින් නිෂ්පාදනය කර තිබුණු ත්‍රිපෝෂ ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් මෙට්‍රික් ටොන් 12,239 මෙට්‍රික් ටොන් 11, 913 ක් හා මෙට්‍රික් ටොන් 11,712 ක් විය. ඒ අනුව ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2018 වර්ෂයේදී සියයට 2.66 කින් හා 2019 වර්ෂයේදී සියයට 1.68 කින් ත්‍රිපෝෂ නිෂ්පාදනය අඩුවී තිබුණි. එසේ වුවද වාණිජ පරමාර්ථයෙන් වෙළඳපලට හඳුන්වා දී තිබුණු සුපෝෂ නිෂ්පාදනය එම වර්ෂ 03 තුළදී</p>	<p>ශ්‍රී ලංකාවේ වෙසෙන සියලුම ගර්භනී මව්වරුන්, කිරිදෙන මව්වරුන් හා වයස අවුරුදු 05 ට අඩු බර දරුවන් උදෙසා නොමිලේ ත්‍රිපෝෂ ලබා දීම සමාගමේ ප්‍රමුඛතම අරමුණ බව, 2018 වර්ෂයේ මුළු නිෂ්පාදනයෙන් 82% ක් ත්‍රිපෝෂ වන අතර 18% ක් සුපෝෂ බව හා ඒ අනුව සමාගම ප්‍රධාන අරමුණින් බැහැර වී නොමැති බව.</p>	<p>ප්‍රධාන පරමාර්ථය සම්පූර්ණයෙන් සපුරා ගැනීමෙන් අනතුරුව වාණිජ පරමාර්ථයන් සපුරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

පිළිවෙලින් මෙට්‍රික් ටොන් 1, 230 ක්, මෙට්‍රික් ටොන් 2,610 ක් හා මෙට්‍රික් ටොන් 3,717 ක් විය. ඒ අනුව ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2018 වර්ෂයේදී සියයට 112. 19 කින් හා 2019 වර්ෂයේදී සියයට 42.41 කින් සුපෝෂ නිෂ්පාදනය වැඩි වී තිබුණි. ඒ අනුව සමාජ සුභසාධන පරමාර්ථය යටපත්වී වාණිජ පරමාර්ථය ඉස්මතුවී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) අමුද්‍රව්‍ය තොග කළමනාකරණයට අදාළ අවම, උපරිම හා යළි ඇණවුම් තොග මට්ටම් ඇස්තමේන්තු කර නොතිබීම හේතුවෙන් අමුද්‍රව්‍ය තොග මිලදී ගැනීම, ගබඩා කිරීම හා නිකුත් කිරීම විධිමත්ව සිදුකර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.	අමුද්‍රව්‍ය තොග කළමනාකරණයට අදාළ අවම, උපරිම හා යළි ඇණවුම් තොග මට්ටම් වලට අදාළ නිර්ණයන් සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ඉදිරියේදී ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	අමුද්‍රව්‍ය තොග කළමනාකරණයට අදාළ අවම, උපරිම හා යළි ඇණවුම් තොග මට්ටම් ඇස්තමේන්තු කිරීමට හා අමුද්‍රව්‍ය තොග මිලදී ගැනීම, ගබඩා කිරීම හා නිකුත් කිරීම විධිමත්ව සිදු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා අවශ්‍ය සියළු අමුද්‍රව්‍ය වියදම් සෞඛ්‍ය හා දේශීය වෛද්‍ය සේවා අමාත්‍යාංශය විසින් දරන බැවින්, නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියෙන් ඉවත් කරන අපතය විකුණුම් ආදායම රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කළ යුතු වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂයේ අපතය විකුණුම් ආදායම රු.මිලියන 23.84 රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කර නොතිබුණි. 2011 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා වූ වර්ෂ 09 කදී එපරිදි රජයට අහිමිවී තිබුණු ආදායම රු.මිලියන 139.91 ක් විය.	වර්තමානය වනවිට සේවකයින් 216 ක් පමණ සමාගමේ සේවය කරන බව හා එම සේවකයින්ගේ සුභසාධන කටයුතු වෙනුවෙන් කිසිදු මුදලක් මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලබාගනු නොලබන බව, සේවකයින්ට ලබාදෙන සුභ සාධන ණය ඇතුළු අනෙකුත් සේවක සුභ සාධන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය මුදල් අපතය විකිණීමෙන් ලබා ගන්නා බව, අපතය විකිණීමෙන් ලැබෙන ආදායම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතියට යටත්ව සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ නමට තැන්පත් නොකර සමාගමේ ආදායමක් ලෙස සලකා සමාගමේ ගිණුමට බැර කරනු ලබන බව.	නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියෙන් ඉවත්කරන අපතය විකුණුම් ආදායම රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 උන උපයෝජිත උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය

ත්‍රිපෝෂ සහ සුපෝෂ නිෂ්පාදනය සඳහා සමාගම සතුව තිබුණු ඇන්ඩර්සන් I සහ ඇන්ඩර්සන් II යනුවෙන් වූ ඇඹරීමේ යන්ත්‍ර දෙකෙහි ධාරිතාවය, පිළිවෙලින් පැයට කිලෝ ග්‍රෑම් 1,800 ක් සහ පැයට කිලෝ ග්‍රෑම් 2,700 ක් විය. නමුත් ප්‍රමාණවත් සේවකයින් පිරිසක් නොසිටීම හේතුවෙන් එක් වරකට එක් යන්ත්‍රයක් පමණක් ක්‍රියාත්මක කරන බැවින් එම යන්ත්‍ර උන උපයෝජනය වන බව නිරීක්ෂණය විය.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

පරණ ඇන්ඩර්සන් යන්ත්‍රය භාවිතයෙන් ඉවත්කර නොමැති බව හා එය වර්තමායේදී නිෂ්පාදන කටයුතු වෙනුවෙන් භාවිතා කරන බව.

නිර්දේශය

යන්ත්‍ර දෙකෙහි ධාරිතාවය උපරිම ලෙස උපයෝජනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයකට අනුව ත්‍රිපෝෂ නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය කිරිපිටි මිලකෝ පුද්ගලික සමාගම වෙතින් පමණක් මිලදී ගෙන තිබුණි. 2017, 2018 සහ 2019 වර්ෂවල දී කිරිපිටි කිලෝ ග්‍රෑම් 1 ක් සඳහා පිළිවෙලින් රු.810 ක්, රු.798 ක් සහ රු.800 ක් එම සමාගම වෙත ගෙවා තිබුණි. එසේ වුවද, එම වර්ෂ 03 හි දීම මිලකෝ පුද්ගලික සමාගම විසින් ත්‍රිපෝෂ සමාගමේ අලෙවි සැලට සමාගමේ නියෝජිතයකු මගින් කිරිපිටි කිලෝ ග්‍රෑම් 1 ක් රු.690 කට සපයා තිබුණි. ඒ අනුව මිලකෝ පුද්ගලික සමාගමෙන් ත්‍රිපෝෂ නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය කිරිපිටි කිලෝ ග්‍රෑම් 1 ක් රු.690 කට මිලදී ගත හැකිව තිබියදී ඒ වෙනුවට එම වර්ෂ 03 හිදී කිරිපිටි කිලෝ ග්‍රෑම් 1 කට පිළිවෙලින් රු.120 ක්, රු.108 ක් හා රු.110 ක් වැඩියෙන් ගෙවා තිබුණි. ඒ අනුව අදාළ වර්ෂවලදී වැඩියෙන් ගෙවා තිබුණු මුදල පිළිවෙලින් රු. මිලියන 77.76 ක්, රු.මිලියන 64.80 ක් සහ රු.මිලියන 66 ක් විය.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

සෑම වර්ෂයකම ත්‍රිපෝෂ නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය කිරිපිටි මිල දී ගනු ලබන්නේ අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය පදනම් කරගනිමින් බව, කෙසේ වුවද මිල ගණන්වල වෙනස්වීම් සම්බන්ධයෙන් මිලකෝ සමාගමෙන් විමසන ලද බව, සාමාන්‍ය වෙළඳපොලේ විකුණනු ලබන කිරිපිටි වලින් සිදුවන පාඩුව අවම කර ගැනීම සඳහා රජය මගින් ලබා දෙන මූල්‍ය සහනාධාරය ත්‍රිපෝෂ සමාගමට ලබාදෙන කිරිපිටි සඳහා ලබා නොදෙන බැවින් මිල ගණන් වෙනස් බව මිලකෝ සමාගම විසින් දන්වා ඇති බව.

නිර්දේශය

මිලකෝ සමාගම විසින් ත්‍රිපෝෂ සමාගමේ අලෙවි සැලට කිරිපිටි නිකුත් කරන මිල ගණන් මත ත්‍රිපෝෂ නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය කිරිපිටි ලබා ගැනීමට මිලකෝ සමාගම එකඟ කරවා ගත යුතුය.

(ආ) 2018/2019 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා බඩ ඉරිඟු අවශ්‍යතාවය වූ මෙට්‍රික් ටොන් 12,000 ක් සපයා ගැනීමේ ප්‍රසම්පාදනය 2018 මැයි 23 දින ආරම්භ කර ඉන් මාස 08 කට පසුව 2019 ජනවාරි 22 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව, බඩ ඉරිඟු කිලෝ ග්‍රෑම් 1 ක් රු.55.90 බැගින් සපයා ගැනීම සඳහා ප්‍රසම්පාදනය පිරිනමා තිබුණි. 2018 මැයි 23 දින සිට 2019 ජනවාරි 22 දින දක්වා මාස 08 ක කාලපරිච්ඡේදය තුළ අවස්ථා 04 කදී, බඩ ඉරිඟු අවශ්‍යතාවය වූ මෙට්‍රික් ටොන් 12,000 න්, මෙට්‍රික් ටොන් 3,100 ක් රු.59.50 බැගින්, මෙට්‍රික් ටොන් 2,775 ක් රු.59 බැගින්, මෙට්‍රික් ටොන් 1,250 ක් රු.58.50 බැගින්ද හා මෙට්‍රික් ටොන් 1,875 ක් රු.66 බැගින්ද වශයෙන් එකතුව මෙට්‍රික් ටොන් 9,000 ක් තරඟකාරී ලංසු ක්‍රමය යටතේ මිලදී ගෙන තිබුණි. ඒ අනුව ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය නිසි සැලසුමකට අනුව සිදු නොකිරීම හේතුවෙන් බඩ ඉරිඟු මිලදී ගැනීම සඳහා වැඩිපුර ගෙවීමට සිදුවී තිබුණු මුදල රු.මිලියන 41.95 ක් විය.

ශ්‍රී ලංකා ත්‍රිපෝෂ සමාගමේ සියලු අමාත්‍ය මණ්ඩල ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රසම්පාදන අංශය විසින් සිදුකරනු ලබන අතර එම තීරණ ලැබෙන තෙක් ත්‍රිපෝෂ නිෂ්පාදනය අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාමට ජාතික තරඟකාරී ලංසු ක්‍රමය මඟින් මේ සඳහා දෙපාර්තමේන්තු සීමාව තුළ මිලදී ගැනීම් සිදු කරන ලදී.

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය විධිමත් සැලැස්මකට අනුව අප්‍රමාදව ආරම්භ කර අවසන් කළ යුතු අතර ප්‍රමාදයන් හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි අවධානම් අවම කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.